

RAPORT

z badania oceny zajęć dydaktycznych (OZD) przeprowadzonych na Wydziale Humanistycznym w roku akademickim 2023/2024

A. Informacje wstępne:

1. podstawa prawna sporządzenia raportu

W nawiązaniu do Zarządzenia nr 212 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 24 października 2023 r. w sprawie procedury oceny zajęć dydaktycznych na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu został przygotowany wstępny raport z badania, który został przekazany Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia w celu sformułowania rekomendacji dotyczących usprawnienia procesu dydaktycznego na Wydziale Humanistycznym UMK.

2. opis celu i zakres raportu

Celem prowadzonego badania była ocena procesu dydaktycznego realizowanego w roku akademickim 2023/2024 na Wydziale Humanistycznym UMK. W raporcie uwzględniono podstawowe parametry z tym związane, w tym informacje o zwrotności ankiet, ocenie poszczególnych zajęć i prowadzących, jak również dane dotyczące wprowadzonych przez studentów komentarzy. Dodatkowo Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia sformułowała – na podstawie otrzymanych od przewodniczącego danych – rekomendacje dotyczące poprawy jakości kształcenia na Wydziale. Dodatkowo w raporcie uwzględniono także komentarze kierowników katedr do wyników ankiet, odnoszących się do pracowników danej jednostki.

3. okres badawczy,

Badanie dotyczyło roku akademickiego 2023/2024.

4. narzędzia badawcze

Ankieta stanowiąca podstawę przygotowanego raportu – zgodnie z załącznikiem nr 2 do Zarządzenia nr 212 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 24 października 2023 r. w sprawie procedury oceny zajęć dydaktycznych na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu – składała się z 8 pytań: prowadzący był zawsze przygotowany do zajęć, prowadzący efektywnie wykorzystywał czas przeznaczony na zajęcia (nie skracał zajęć, nie przedłużał ich, nie spóźniał się), prowadzący wykazywał właściwy poziom kultury osobistej, prowadzący był dostępny dla studentów na konsultacjach, program zajęć zawarty w sylabusie został w całości zrealizowany, zajęcia zostały zrealizowane w sposób jasny i zrozumiały, zostałem/am oceniony/a zgodnie z kryteriami zdefiniowanymi w sylabusie przedmiotu, treść zajęć i sposób ich prowadzenia umożliwiały osiągnięcie zawartych w sylabusie efektów uczenia się. W tej materii respondenci dysponowali pięciostopniową skalą ocen – od 1 (całkowicie się nie zgadzam) do 5 (całkowicie się zgadzam), jak również mogli wskazać opinię: nie mam zdania. Dodatkowo mogli oni sformułować komentarz do realizowanych zajęć, który mógł również być oznaczony tagiem ukryty.

5. zmienne

W okresie podlegającym raportowaniu zajęcia odbywały się w trybie stacjonarnym, zgodnie z rozwiązaniami dopuszczonymi do realizacji przez władze rektorskie. W roku akademickim 2023/2024 na Wydziale Humanistycznym nie wprowadzono również zmian programowych mających istotny wpływ na przebieg procesu ankietyzacji. Dotyczyły one jedynie spraw bieżących, w tym przesunięć w programach studiów, zmian nazw przedmiotów czy modyfikacji sposobu realizacji zajęć.

B. Wyniki badań ankietowych:

1. dane podstawowe:

- a) liczba udostępnionych ankiet – **25 233**
- b) liczba wypełnionych ankiet – **6 987**

2. zwrotność ankiet w danym okresie badawczym:

LP.	KLUCZOWE PARAMETRY OCENY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH	DANE JEDNOSTKI
1	Zwrotność dla jednostki: wartość w % - odsetek respondentów	27,69%
2	Zwrotność dla jednostki: zmiana procentowa względem poprzedniego pomiaru - wzrost/bez zmian/spadek	34,16%*
3	Zwrotność dla jednostki względem UMK - powyżej/tak samo/poniżej	66,41%*
4	Zwrotność dla jednostki względem wartości pożądanej: 20% (rok 2023) - powyżej/tak samo/poniżej	38,45%*

*Obok podania danych procentowych należy daną komórkę wypełnić kolorem zgodnie z uzyskanym wynikiem.

3. średnia ocena dla jednostki

LP.	KLUCZOWE PARAMETRY OCENY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH	DANE JEDNOSTKI
5	Średnia ocena dla jednostki: wartość - średnia ocena	4,70
6	Średnia ocena dla jednostki: zmiana procentowa względem poprzedniego pomiaru - wzrost/bez zmian/spadek	+0,04 (0,86%)*
7	Średnia ocena dla jednostki względem UMK - powyżej/tak samo/poniżej	+0,01 (0,21%)*
8	Średnia ocena dla jednostki względem wartości pożądanej: 4,65 (rok 2023) - powyżej/tak samo/poniżej	+0,05 (1,08%)*

*Obok podania danych liczbowych należy daną komórkę wypełnić kolorem zgodnie z uzyskanym wynikiem.

4. porównanie wyników ankiet w odniesieniu do trzech ostatnich pomiarów

Czynnik/rok akademicki	2023/2024	2022/2023	2021/2022	2020/2021
Zwrotność	27,69%	20,64%	23,25%	25,83%
Ogólna ocena zajęć	4,70*	4,66	4,65	4,60
Ocena prowadzącego	4,74*	4,69	4,69	4,63
Ocena osiągniętych efektów uczenia	4,66*	4,60	4,68	4,53
Prowadzący był zawsze przygotowany do zajęć	4,75*	4,75	4,74	4,69
Prowadzący efektywnie wykorzystywał czas przeznaczony na zajęcia	4,66*	4,65	4,66	4,56
Prowadzący wykazywał właściwy poziom kultury osobistej	4,77*	4,75	4,77	4,76
Prowadzący był dostępny dla studentów na konsultacjach	4,79*	4,79	4,78	4,73
Program zajęć zawarty w sylabusie został w całości zrealizowany	4,72*	4,73	4,70	4,66

Zajęcia zostały zrealizowane w sposób jasny i zrozumiały	4,55*	4,53	4,53	4,45
Zostałem/zostałam oceniona zgodnie z kryteriami zdefiniowanymi w sylabusie przedmiotu	4,75*	4,66	4,66	4,61
Treść zajęć i sposób ich prowadzenia umożliwiły osiągnięcie zawartych w sylabusie efektów uczenia się	4,66*	4,58	4,57	4,50

*Obok podania danych liczbowych należy daną komórkę wypełnić kolorem zgodnie z uzyskanym wynikiem (w odniesieniu do poprzedniego pomiaru).

5. ocena zajęć dydaktycznych w poszczególnych katedrach

Katedra/Jednostka*	2023/2024	2022/2023	2021/2022	2020/2021
Katedra Bałkanistyki, Instytut Językoznawstwa	4,90**	4,82	4,93	4,88
Studium Kultury i Języka Polskiego dla Obcokrajowców	4,89**	4,89	4,94	4,95
Katedra Historii Literatury Polskiej i Tradycji Kulturowej, Instytut Literaturoznawstwa	4,87**	4,88	4,83	4,86
Katedra Języków Słowiańskich, Instytut Językoznawstwa	4,86**	4,77	4,71	4,74
Katedra Orientalistyki, Instytut Literaturoznawstwa	4,83**	4,79	4,60	4,52
Katedra Językoznawstwa Eksperymentalnego, Instytut Językoznawstwa	4,83**	4,73	4,74	4,69
Katedra Edytorstwa i Literatury Polskiej, Instytut Literaturoznawstwa	4,80**	4,82	4,83	4,68
Katedra Teorii Języka, Instytut Językoznawstwa	4,80**	4,81	4,65	4,75
Katedra Języka Angielskiego i Językoznawstwa Stosowanego, Instytut Językoznawstwa	4,79**	4,29	4,19	4,48
Katedra Literatury, Kultury i Komparatystyki Anglojęzycznej, Instytut Literaturoznawstwa	4,78**	4,71	4,56	4,73
Katedra Literaturoznawcza Filologii Romańskiej, Instytut Literaturoznawstwa	4,76**	4,61	4,69	4,63
Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej, Instytut Nauk o Kulturze	4,74**	4,66	4,73	4,36

Katedra Literatury i Kultury Krajów Niemieckojęzycznych XIX - XXI Wieku, Instytut Literaturoznawstwa	4,74**	4,80	4,90	4,73
Katedra Języka Polskiego, Instytut Językoznawstwa	4,72**	4,75	4,78	4,58
Katedra Literatury, Kultury i Mediów Niemieckiego Obszaru Językowego, Instytut Literaturoznawstwa	4,70**	4,83	4,86	4,83
Katedra Literatur Słowiańskich, Instytut Literaturoznawstwa	4,68**	4,89	4,71	4,67
Katedra Literatury Włoskiej i Hiszpańskojęzycznej, Instytut Literaturoznawstwa	4,67**	4,60	4,63	4,64
Katedra Języków Romańskich, Instytut Językoznawstwa	4,65**	4,57	4,68	4,72
Katedra Antropologii Literatury i Nowych Mediów, Instytut Literaturoznawstwa	4,63**	4,55	4,63	4,63
Katedra Filologii Klasycznej, Instytut Literaturoznawstwa	4,61**	4,55	4,66	4,60
Katedra Języka Niemieckiego, Japońskiego i Translatoryki, Instytut Językoznawstwa	4,59**	4,67	4,45	4,71
Katedra Kulturoznawstwa, Instytut Nauk o Kulturze	4,57**	4,73	4,66	4,55
Katedra Teorii Literatury i Komparatystyki, Instytut Literaturoznawstwa	4,55**	4,56	4,67	4,60
Katedra Literatury Amerykańskiej i Przekładu Literackiego, Instytut Literaturoznawstwa	4,49**	4,70	4,41	4,49
Pracownik innej jednostki	4,48%	4,57	4,61	4,52

*W razie potrzeby dodać kolejne wiersze.

**Obok podania danych liczbowych należy daną komórkę wypełnić kolorem zgodnie z uzyskanym wynikiem (w odniesieniu do poprzedniego pomiaru).

6. dziesięciu najwyżej ocenianych nauczycieli akademickich, którzy spełniają dwa kryteria: 20% zwrotności i minimum 20 wypełnionych kwestionariuszy

L.p.	Dane pracownika	Katedra/jednostka	Średnia ocena	Zwrotność odpowiedzi
1.	dr Joanna Marek	Katedra Języków Słowiańskich, Instytut Językoznawstwa	5,00	40,00%

2.	mgr Barbara Zaremba	Katedra Orientalistyki, Instytut Literaturoznawstwa	4,99	38,55%
3.	mgr Karolina Nitka-Kończyńska	umowa cywilnoprawna	4,98	32,35%
4.	dr Joanna Antoniak	Katedra Literatury, Kultury i Komparatystyki Anglojęzycznej, Instytut Literaturoznawstwa	4,96	30,00%
5.	mgr Adam Węgrzyn	Katedra Języków Romańskich, Instytut Językoznawstwa	4,96	29,52%
6.	dr Nelly Strehlau	Katedra Literatury, Kultury i Komparatystyki Anglojęzycznej, Instytut Literaturoznawstwa	4,96	43,54%
7.	mgr Aleksandra Brzostek- Przybyszewska	umowa cywilnoprawna	4,96	33,70%
8.	dr hab. Małgorzata Gębka-Wolak, prof. UMK	Katedra Języka Polskiego, Instytut Językoznawstwa	4,96	23,14%
9.	dr Małgorzata Berend	Studium Kultury i Języka Polskiego dla Obcokrajowców	4,96	37,10%
10.	dr Patrycja Bobowska- Nastarzewska	Katedra Języków Romańskich, Instytut Językoznawstwa	4,95	35,42%
11.	mgr Shoko Nakayama	Katedra Orientalistyki, Instytut Literaturoznawstwa	4,95	41,23%
12.	dr Ewa Kościółkowska-Okońska, prof. UMK	Katedra Językoznawstwa Eksperymentalnego, Instytut Językoznawstwa	4,95	27,67%

7. **analiza wyników ankiet** (w tej części prosimy o analizę, wskazanie przyczyn i efektów, bez wniosków)

a) **poziom zwrotności odpowiedzi** (np. przyczyny wzrostu/spadku, informacje zwrotne od studentów dot. samego badania),

W wyniku przeprowadzonej ewaluacji procesu dydaktycznego dotyczącego zajęć w roku akademickim 2023/2024 zanotowano, że po ubiegłorocznym spadku responsywności (20,64%) nastąpił jej wyraźny wzrost do wartości nienotowanych w dotychczasowych badaniach (27,69%). Wydaje się, że taki stan rzeczy dowodzi skuteczności podejmowanych zarówno na szczeblu rektorskim, jak i dziekańskim działań promocyjnych – zachęcanie do wypełniania ankiet poprzez listy mailingowe i informacje w mediach społecznościowych, spotkania ze studentami, służące omówieniu wyników ankiet, obserwowane efekty podejmowanych działań naprawczych. Cieszy również wysoka aktywność studentów w procesie ankietyzacji w stosunku do wartości notowanych w skali całej uczelni (27,69% w stosunku do 16,64%). Obserwowany jest również wzrost jakości procesu dydaktycznego, przejawiający się w ocenach wyższych niż referencyjne.

b) wyniki pomiaru w odniesieniu do trzech wcześniejszych (np. tendencje wzrostowe/spadkowe i ich przyczyny, czynniki wpływające na zmianę)

Wyniki tegorocznego procesu oceny zajęć dydaktycznych z perspektywy ankiet studenckich nie odbiegają w sposób zasadniczy od wyników zanotowanych podczas trzech wcześniejszych procesów. Ważnym spostrzeżeniem jest fakt, że obserwowana jest stała tendencja zwyżkowa. Większość aspektów podlegających analizie uległa wzrostowi, choć przyrost ten jest nieznaczny. Prawdopodobną przyczyną takiego stanu rzeczy jest fakt, że wszystkie parametry badania są od pewnego czasu dość wysokie i przekraczają w większości wypadków 4,70. Warto podkreślić, że oceny większości uwzględnionych w badaniu aspektów funkcjonowania uczelni (poza jednym wskaźnikiem – *program zajęć zawarty w sylabusie został w całości zrealizowany*) są wyższe niż dane uzyskane w trzech poprzednich badaniach ankietowych. Najwyższy wzrost zanotowano w kategorii oceny zgodne z kryteriami zdefiniowanymi w sylabusie przedmiotu (wzrost o 0,09%), co wskazuje na skuteczność podejmowanych działań zmierzających do określania jednoznacznych kryteriów oceny. Jak można wobec tego przypuszczać, ocena procesu dydaktycznego z perspektywy globalnej nie budzi większego niepokoju i lokuje się na poziomie wartości średnich zanotowanych w skali całego Uniwersytetu.

C. Komentarze:

1. liczba komentarzy

Komentarze	Brak oceny	Ocena niska 1-2,99	Ocena przeciętna 3-3,99	Ocena wysoka 4-5
Jawne (1215)	2	38	52	1123
Ukryte (153)	2	38	39	74

2. analiza komentarzy (w tej części prosimy o analizę, wskazanie przyczyn i efektów, bez wniosków)

a) elementy praktyki dydaktycznej doceniane przez studentów,

W komentarzach studenckich znajduje się wiele elementów odnoszących się do dobrych praktyk dydaktycznych realizowanych na Wydziale Humanistycznym. Większość uwag odnosi się do działań poszczególnych prowadzących i wskazuje na wysoką jakość kadry realizującej proces kształcenia; pełnej pasji i zaangażowania, wprowadzającej atmosferę otwartości oraz zachęcania do dyskusji, a jednocześnie zachowującej wysoki poziom taktu i prezentującej umiejętność komunikowania się z różnymi grupami odbiorców. Drugi kierunek pozytywnych komentarzy odnosi się do treści kształcenia oraz sposobu ich organizacji. Studenci podkreślają rosnący praktyczny wymiar nauczania, pojawianie się elementów przydatnych w przyszłej pracy zawodowej oraz dobór tematów w najlepszym stopniu zmierzających do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

b) wskazane przez studentów bieżące problemy wymagające działań naprawczych:

- *Jakie były najczęstsze krytyczne uwagi?*
- *Czy powtarzają się kategorie problemów, a jeżeli tak, to jakie?*

Zasygnalizowane problemy mają w większości indywidualny charakter i odnoszą się do kwestii organizacji procesu kształcenia, zachowań niektórych nauczycieli akademickich – w tym stosowanych przez nich technik komunikacyjnych – czy przestrzegania zasad budowania procesu kształcenia. W szczególności w komentarzach studenckich pojawiają się

postulaty modyfikacji metod nauczania w taki sposób, aby przyswajanie koniecznej wiedzy odbywało się na wyższym poziomie. Zwraca się tu m.in. uwagę na potrzebę wyjaśniania złożonych zagadnień w języku właściwym dla rodzimego użytkownika. Podkreśla się jednocześnie konieczność doboru metod w sposób właściwy dla realizowanej tematyki, jak również krytykuje się realizację niektórych zajęć – zależnie od wybranej problematyki – w sposób zdalny. Innym problemem jest sposób organizacji zajęć z perspektywy formalnej, gdzie zwraca się uwagę na przeciążenie literaturą przedmiotu, konieczność większego zaakcentowania praktycznych skutków przyswajanej wiedzy czy potrzebę jednoznacznego formułowania warunków zaliczenia w sylabusach przedmiotowych. Trzecim wreszcie elementem jest sposób prowadzenia procesu kształcenia przez pojedynczych nauczycieli akademickich. W tym zakresie wskazuje się na konieczność dostosowania sposobów komunikacji do możliwości słuchaczy, unikania dygresji o podłożu politycznym czy wykluczającym określone grupy społeczne, jak również unikana nacechowanego traktowania studentów. Część z tak zasygnalizowanych problemów powtarza się w stosunku do poprzednich badań: niezgodne ze standardami akademickimi zachowania niektórych prowadzących, potrzeba wprowadzania praktycznych aspektów kształcenia czy dbania o dokumenty regulujące proces kształcenia, np. sylabusy przedmiotowe.

D. Rekomendacje i działania usprawniające:

1. zrealizowane w ciągu ostatniego roku

- *ile przedmiotów/programów studiów zostało przeanalizowanych, zmienionych (w jakim zakresie) w wyniku negatywnych komentarzy studentów?*
- *jakie kroki podjęto w celu poprawy efektywności organizacji zajęć (np. zmiana godzin, formy zajęć)?*
- *jakie zmiany wprowadzono w harmonogramie zajęć lub organizacji pracy na wydziale w odpowiedzi na uwagi studentów?*
- *jakie były wyniki działań na rzecz zwiększenia zwrotności ankiet? Czy działania takie jak współpraca z samorządem studenckim i wykorzystanie mediów społecznościowych przyniosły zauważalne efekty?*
- *jakie konkretne działania podjęto i jakie wyniki uzyskano w obszarze promocji Wydziału?*

Rekomendacje uwzględnione w poprzednim badaniu zostały podzielone na dwie grupy – uwagi dotyczące programów i planów zajęć oraz uwagi organizacyjne dotyczące pracowników, sposobów komunikacji czy zasad przeprowadzania badania ankietowego. Szczegółowy wykaz podjętych działań został ujęty w załączonej poniżej tabeli, a ponadto:

- zgodnie z tradycją zwraca się uwagę na przygotowanie planów zajęć na dany semestr w taki sposób, aby uniknąć konfliktów w prowadzeniu poszczególnych jednostek zajęciowych oraz umożliwić studentom zarówno odpoczynek, jak i przemieszczanie się pomiędzy zajęciami;
- w kilku wypadkach – motywowanych negatywnymi komentarzami – przeprowadzono rozmowy z prowadzącymi, względnie dokonano przeglądu sylabusów prowadzonych przez nich zajęć;
- w wyniku cyklicznych przeglądów sylabusów przedmiotowych trwa opracowywanie wyników i formułowanie zaleceń;
- kolegium dziekańskie przygotowało instrukcję wypełniania sylabusów zajęć, ze szczególnym zwróceniem uwagi na spójność uwzględnianych efektów uczenia się, stosowanych metod oraz sposobów weryfikacji osiągniętych efektów; w tej materii zwrócono również uwagę na dostosowanie wybranej literatury przedmiotu do specyfiki zajęć.

L.p.	Rekomendacja*	Podjęte działania	Poziom realizacji	Efekty i rezultaty (także powody niezrealizowania)
1.	Zwrócenie uwagi na zmiany procesu kształcenia na poziomie metod w taki sposób, aby służyły w większym stopniu aktywizacji studentów oraz wskazywanie powiązań wiedzy z działaniami praktycznymi	<ul style="list-style-type: none"> dokonanie cyklicznego przeglądu sylabusów rekomendowanie metod kształtujących umiejętności praktyczne rekomendowanie stosowania w większym zakresie metod aktywizujących studentów, w tym metod problemowych 	Zrealizowana / <u>w trakcie realizacji</u> / niezrealizowana	<p>Efekty</p> <ul style="list-style-type: none"> zmiany w sylabusach dotyczące metod kształcenia sugestie uwzględniane z formularzach hospitacyjnych <p>Realizacja – modyfikacja procesu kształcenia jest procesem ciągłym, którego efekty pojawiają się z opóźnieniem. Wydaje się jednak, że zaproponowane zmiany zmierzają w dobrym kierunku.</p>
2.	Zwrócenie większej uwagi na wyeliminowanie powtarzających się na różnych przedmiotach treści kształcenia	<ul style="list-style-type: none"> cykliczny przegląd sylabusów przygotowanie instrukcji wypełniania sylabusów rekomendacje przekazane koordynatorom, a służące zwracaniu większej uwagi na powtarzające się w sylabusach treści. 	<u>Zrealizowana</u> / w trakcie realizacji / niezrealizowana	Dostrzeżone powtórzenia treściowe zostały uzgodnione pomiędzy prowadzącymi i wyeliminowane.
3.	Wskazanie prowadzącym na konieczność realizacji zajęć w sposób uporządkowany – na poziomie systemu komunikacji i zarządzania czasem	<ul style="list-style-type: none"> w indywidualnych sytuacjach poproszono kierowników o rozmowy z pracownikami zalecono pracownikom zwracanie większej uwagi na sposób komunikacji ze studentami przygotowano instrukcję wypełniania sylabusów przedmiotowych 	Zrealizowana / <u>w trakcie realizacji</u> / niezrealizowana	Po przygotowaniu instrukcji i sformułowaniu zaleceń prowadzone są aktualnie na Wydziale hospitable zajęć weryfikujące skuteczność tych działań.
4.	Zwrócenie większej uwagi na zakres wykorzystywanych materiałów dydaktycznych oraz ustalenie jasnych i	<ul style="list-style-type: none"> przygotowano instrukcję wypełniania sylabusów zajęć w trakcie cyklicznych przeglądów 	Zrealizowana / <u>w trakcie realizacji</u> / niezrealizowana	Na obecnym etapie zakończono fazę przygotowania instrukcji oraz przeglądu sylabusów zajęć. Aktualnie trwa opracowywanie

	obiektywnych kryteriów zaliczenia przedmiotu	sylabusów zwraca się uwagę na aktualność i adekwatność wykorzystywanej literatury przedmiotu		wyników przeglądu oraz formułowanie zaleceń końcowych.
5.	Podjęcie działań zmierzających do zwiększenia stopnia zwrotności ankiet studenckich przez zachęcanie do ich wypełniania oraz wskazywanie na skuteczność takiej procedury	<ul style="list-style-type: none"> zorganizowano spotkania ze studentami służące podkreśleniu skuteczności wypełniania ankiet w mediach społecznościowych i listach mailingowych zachęcano do wypełniania ankiet poproszono prowadzących o zachęcanie studentów do udziału w badaniu 	Zrealizowana / w trakcie realizacji / niezrealizowana	Jak można przypuszczać, wyniki tegorocznego badania wskazują na skuteczność podejmowanych działań.
6.	Rozważenie możliwości doprecyzowania pytań uwzględnionych w procedurze ankietyzacji (np. rozumienie wartościowości zajęć)	<ul style="list-style-type: none"> przekazano uwagi co do kształtu ankiety Uczelnianej Radzie ds. Jakości Kształcenia 	Zrealizowana / w trakcie realizacji / niezrealizowana	Efektom jest nowe zarządzenie dotyczące badania w zakresie Oceny Zajęć Dydaktycznych.
7.	Zwrócenie uwagi na terminowe umieszczanie sylabusów zajęć w systemie informatycznym oraz uwzględnianie w nich metod kształcenia i kryteriów oceny, jak również zaznajamiania z nimi studentów w czasie zajęć	<ul style="list-style-type: none"> przypomina się pracownikom o konieczności terminowego umieszczania sylabusów w systemie informatycznym przygotowano instrukcję wypełniania sylabusów Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia przeprowadziła cykliczny przegląd sylabusów 	Zrealizowana / w trakcie realizacji / niezrealizowana	Zadanie cykliczne. Działania na rok akademicki 2024/2025 są w trakcie finalizacji – po przeglądzie sylabusów trwa formułowanie wniosków i zaleceń.
8.	Podjęcie działań w stosunku do osób naruszających zasady akademickie	<ul style="list-style-type: none"> na bieżąco są analizowane komentarze i wyniki ankiet w sytuacjach powtarzających się odbywają się rozmowy dyscyplinujące z pracownikami, prowadzone przez właściwego 	Zrealizowana / w trakcie realizacji / niezrealizowana	W większości wypadków podejmowane działania skutkowały zmianami sposobu prowadzenia zajęć i komunikowania się ze studentami. Jest to jednak zadanie ciągle wymagające nieustannego nadzoru.

		kierownika katedry lub dziekana <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzanie hospitacji interwencyjnych 		
--	--	---	--	--

*W razie potrzeby dodać kolejne wiersze.

2. zaplanowane do realizacji w kolejnym roku:

Lp.	Rekomendacja*	Działanie	Osoby odpowiedzialne	Planowany termin realizacji
1.	Wprowadzanie zmian w programach studiów , szczególnie na poziomie metod dydaktycznych, aby w lepszym stopniu służyły aktywizacji studentów, przyswajaniu wiedzy na wyższym poziomie i wskazywaniu powiązań wiedzy i działań praktycznych	Kontynuowane	Prodziekan ds. kształcenia wspólnie z koordynatorami kierunków	II kwartał 2025
2.	Zwrócenie większej uwagi na właściwe przygotowanie sylabusów przedmiotowych , szczególnie w zakresie zdefiniowania jednoznacznych kryteriów zaliczenia przedmiotów, dostosowania ilości wykorzystywanej literatury przedmiotu	Kontynuowane	Wydziałowy koordynator ds. jakości kształcenia, przedstawiciele poszczególnych jednostek w Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia	Wrzesień 2025
3.	Wskazanie prowadzącym na konieczność realizacji zajęć w sposób uporządkowany – na poziomie systemu komunikacji i zarządzania czasem	Kontynuowane	Prodziekan ds. kształcenia wspólnie z koordynatorami kierunków	Drugi kwartał 2025

4.	Zwrócenie większej uwagi na zakres wykorzystywanych materiałów dydaktycznych oraz ustalenie jasnych i obiektywnych kryteriów zaliczenia przedmiotu	Kontynuowane	Prodziekan ds. kształcenia wspólnie z koordynatorami kierunków	Drugi kwartał 2025
5.	Podejmowanie działań w stosunku do osób naruszających zasady akademickie	Kontynuowane	Rekomendacja przekazana Dziekanowi WH, kierownikom katedr i koordynatorom kierunków	Zadanie ciągłe

*W razie potrzeby dodać kolejne wiersze.

E. Wnioski końcowe (syntetyczne przedstawienie wniosków wynikających z OZD)

1. *całościowe podsumowanie wyników ankiet i komentarzy,*
2. *wskazanie kluczowych parametrów oceny zajęć dydaktycznych*
3. *wskazanie najważniejszych zalet i atutów dotyczących jakości kształcenia,*
4. *wskazanie największych trudności i problemów wymagające szczególnej uwagi, wskazanie przyczyn ich występowania, planowanych środków zaradczych.*

Przeprowadzona w bieżącym roku akademickim ewaluacja będąca wynikiem procesu ankietyzacji przeprowadzonej wśród studentów zgodnie z procedurą oceny zajęć dydaktycznych wskazuje na generalnie stabilny poziom postrzegania aktywności dydaktycznej pracowników, nieodbiegający w znacznym stopniu od ocen procesu kształcenia w strukturze całego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Jak można przypuszczać, część zaproponowanych w ubiegłym roku rekomendacji straciła na znaczeniu, niemniej wiele ze wskazanych problemów nie zostało rozwiązanych w pełnym wymiarze i wymaga dalszych działań. W obecnym badaniu można wskazać cztery kluczowe parametry wymagające szczególnej uwagi w najbliższym czasie:

- 1) Jak można przypuszczać, nadal kluczowym problemem w realizacji kształcenia jest **dbałość o zasady konstruowania programu studiów oraz dokumentowania procesu dydaktycznego**. Działania z tym związane, jak również zasady przygotowywania sylabusów przedmiotowych są procesem złożonym i domagają się doprecyzowania na poziomie rozwiązań praktycznych. Część uwag pojawiających się w ankietach studenckich dotyczy bowiem problemów konstrukcji sylabusów przedmiotowych, uwzględniania w nich informacji dotyczących treści kształcenia, zakresu uwzględnianych w nich materiałów dydaktycznych (w tym literatury przedmiotu), a przede wszystkim sformułowania jasnych i logicznych kryteriów zaliczania przedmiotu. Wydaje się, że przygotowana przez kolegium dziekańskie instrukcja do pewnego stopnia przyniosła spodziewane efekty, niemniej konieczne jest kontynuowanie działań naprawczych za pośrednictwem koordynatorów kierunkowych oraz przedstawicieli kierunków w Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia.
- 2) Kolejny rok z rzędu wracają postulaty dotyczące zwiększenia **praktycznego wymiaru kształcenia**. Warto zauważyć, że ten postulat w ostatnim badaniu osłab w znacznym stopniu, a wielu studentów dostrzega już wprowadzone na poziomie metod nauczania zmiany. Nie zmienia to jednak faktu, że kontynuacja tego działania wydaje się w pełni uzasadniona. Należy jednak w tym wypadku mieć świadomość dominującej roli kierunków o profilu ogólnoakademickim realizowanych na Wydziale Humanistycznym.

- 3) Ważnym elementem jest również **zwrotność ankiet studenckich**. Jest bowiem rzeczą znamionną, że responsywność zanotowana w tegorocznym badaniu jest na wyjątkowo wysokim poziomie, co nie zmienia faktu, że kontynuowanie podejmowanych do tej pory działań służących jej utrzymaniu zdaje się niezwykle istotne. Działania służące rozpowszechnieniu wiedzy o samym badaniu, jego skutkach i przebiegu, ale również aktywne zachęcani studentów do wypowiadania się w kluczowych dla procesu dydaktycznego kwestiach jest sprawą pierwszej wagi.
- 4) W kontekście powyższych spostrzeżeń należy rekomendować konieczność dalszej weryfikacji opisów przedmiotów na poziomie realizowanych treści kształcenia, metod nauczania oraz sposobów weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Z uwagi na znaczne zróżnicowanie procesu kształcenia na licznych kierunkach studiów realizowanych na Wydziale Humanistycznym działania te wymagają szczególnej troski i uważności.

Przeprowadzona procedura oceny zajęć dydaktycznych wskazuje zarówno na pozytywne aspekty realizacji procesu dydaktycznego na Wydziale, jak i jego aspekty negatywne. Uwzględnione uwagi odnoszą się zarówno do osób prowadzących zajęcia, metod kształcenia, jak i elementów programów studiów czy sposobu dokumentowania procesu kształcenia.

A. Elementy dobrych praktyk

- 1) Na ogólnym poziomie zajęcia prowadzone na Wydziale Humanistycznym są oceniane wysoko i bardzo wysoko, o czym decyduje przygotowanie prowadzących, wykorzystanie właściwych metod dydaktycznych oraz życzliwy stosunek prowadzących do studentów;
- 2) Dobrym elementem systemu kształcenia jest stabilny sposób dokumentacyjnego wsparcia procesu dydaktycznego, dzięki czemu studenci otrzymują jasną informację co do zakresu tematycznego przedmiotu czy stosowanych kryteriów oceniania;
- 3) Z analizy ankiet wynika również, że najmocniejszą stroną Wydziału są ludzie. Studenci zwracają uwagę na takie elementy procesu dydaktycznego, jak zaangażowanie nauczycieli akademickich w proces kształcenia, indywidualizację podejścia, ogromną kulturę osobistą, dobrą atmosferę na zajęciach i działania motywujące studentów do pracy, a także swobodę dyskusji i umożliwianie wypowiadania własnych sądów.

B. Problemy wymagające działań naprawczych

- 1) Istotnym elementem uwidocznionym w procesie ankietyzacji jest modyfikacja procesu dydaktycznego na poziomie metod dydaktycznych. Zwraca się bowiem uwagę na wykorzystywanie w większym zakresie metod aktywizujących studentów, wprowadzenie systemów weryfikacji służących pełniejszemu sprawdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się czy posługiwanie się zróżnicowanymi metodami kształcenia. Przy tej okazji podkreśla się potrzebę wyjaśniania studentom celów studiów na profilu ogólnoakademickim i silniejszego akcentowania związku zdobywanej wiedzy (teoretycznej, historycznej, historyczno-literackiej itp.) z przyszłymi zadaniami praktycznymi.
- 2) Nadal w pewnej liczbie ankiet zwraca się uwagę na sposób organizacji zajęć, wskazując na – wprowadzany przez niektórych wykładowców – chaos informacyjny, niewłaściwe sposoby kontrolowania czasu zajęć i zaliczeń czy zdarzające się niepełne wyjaśnienia problemów podejmowanych podczas zajęć.
- 3) Powtarzającym się kolejny rok z rzędu problemem jest kwestia związana z dokumentacją procesu kształcenia. Zwraca się w tym wypadku uwagę na dwa aspekty tego zjawiska. Przede wszystkim wskazuje się na potrzebę terminowego i szczegółowego uzupełniania sylabusów zajęć i zapoznawania z nimi studentów. Istotne jest, aby w sposób precyzyjny określać w nich przede wszystkim zakres przekazywanych treści programowych, zakładanych do osiągnięcia efektów uczenia się, wykazu literatury przedmiotu, a przede

wszystkim warunków zaliczenia. Odrębną kwestią jest uzgadnianie problematyki określonych zajęć z założeniami programowymi realizowanego kierunku oraz prowadzenia zajęć w sposób koherentny z sylabusami przedmiotowymi.

- 4) W jednostkowych wypadkach pojawiają się również komentarze dotyczące sposobu organizacji procesu dydaktycznego, co w sposób szczególny dotyczy dbałości o metody weryfikowania zdobytej przez studentów wiedzy oraz zwracanie uwagi na systematyczność utrwalania opracowanego materiału, jak również na zrównoważone dawkovanie omawianych materiałów.
- 5) Niewielki odsetek zawartych w ankietach uwag odnosi się do indywidualnego stosunku osób prowadzących do studentów. Z uwagi jednak na wagę tego problemu jest niezwykle istotne, aby kwestie tej natury każdorazowo stanowiły przedmiot rozmów wyjaśniających.

Zgodnie ze zwyczajem realizowanym na Wydziale Humanistycznym UMK poproszono również kierowników poszczególnych katedr o komentarz o wynikach bieżącego badania oceny zajęć realizowanych przez pracowników danej katedry.

Kierownicy z zadowoleniem odnotowali wysokie oceny w ankietach oraz pozytywne komentarze studentów, co jest wyrazem uznania dla ich pracy. Niemniej jednak podkreślili, że liczba przeprowadzonych ankiet jest często zbyt mała, by umożliwić pełną ocenę i analizę wyników. Komentując wyniki ankiet, zidentyfikowano kilka obszarów wymagających uwagi, w tym konieczność poprawy komunikacji zwrotnej ze studentami oraz zwrócenie większej uwagi na szczegółowość i jakość informacji zawartych w sylabusach, a także zasugerowano, aby w przyszłości zwracać większą uwagę na opiekę nad studentami – szczególnie młodszych roczników – polegającą na skutecznej komunikacji i szybkiej reakcji na korespondencję mailową. Elementy te zostały przedstawione jako rekomendacje do wdrożenia. Kierownicy zaznaczyli również, że podejmują działania mające na celu ustalenie przyczyn niższych ocen oraz analizę wskazywanych przez studentów obszarów wymagających poprawy. Część kierowników sformułowała również rekomendacje szczegółowe postulatów dotyczące przebiegu procesu kształcenia czy procedury oceny zajęć. Zwrócono więc uwagę na potrzebę uatrakcyjnienia zajęć i wykorzystywania skuteczniejszych metod dydaktycznych – szczególnie w wypadku bardziej wymagających zajęć, zasugerowano także, aby pracownicy kierunków – innych niż podstawowe – mogli brać udział w spotkaniach ze studentami zaczynającymi studia, co ma znaczenie m.in. w wypadku takich języków, jak japoński. Kierownicy wyrazili również sugestię dotyczącą umożliwienia im wglądu do ankiet osób prowadzących zajęcia na danym kierunku, ale niezatrudnionych w katedrze nadzorującej proces dydaktyczny na nim. W odpowiedzi na wyniki ankiet w niektórych katedrach zorganizowano spotkania oraz przeprowadzono rozmowy z pracownikami, którzy otrzymali niższe oceny, dając im również możliwość odniesienia się do wyników.